

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Dissertatio Critica De Capitibus Vltimis IX - XIII.
Posterioris Epistolae Pavli Ad Corinthios Ab Eadem Havd
Separandis**

Gabler, Johann Philipp

Goettingae, [1782]

VD18 11725516

§. IV. Tertia hypothesis recensetur et examinatur.

urn:nbn:de:gbv:45:1-14981

Tertia hypothesis recensetur et examinatur.

Transeamus nunc ad vltimam hypothesin, quae, missa opinione illa in duabus prioribus stabilita, qua C. VIII. ad Corinthios, IXnum vero ad Achaicas ecclesias pertinere putant, in sola argumenti similitudine, qua priora quinque commata Cap. IX. cum C. VIII. iuncta sunt, vnde illa sit, explicanda versatur. Est vero haec: Cap. VIIIum et IXnum pertinuisse quidem vtrumque, pari ratione ac reliquas huius epistolae partes, ad Corinthiacam aequae ac caeteras Achaiae ecclesias: *primitus* vero Apostolum, cum primus hanc epistolam ad Corinthios daret, Cap. IXni v. 6tum nostrum, aliter licet structum, Cap. VIIIuo sic iunxisse, vt accurate cohaereret ille cum commate huius vltimo; atque, cum C. VIIIuo gloriae cupiditatem, qua ferrentur Corinthii, ad beneficentiam ille adduxisset, multis etiam gratiae diuinae beneficiis ex liberalitate expectandis animum eorum flectere Cap. hoc IXno eundem studuisse. Sed in noua scriptorum suorum editione ab ipso adornata priorem illam rationem in Corinthiorum animos se insinuandi C. VIII. copiosius paullo diffusam in quinque haec priora Cap. IXni commata Apostolum sic conclusisse, vt ex ipsius consilio illo Cap. VIIIui argumento, cum summa eiusdem in prioribus
his

his C. IXni segmentis velut in compendium redacta exhibeatur, carere adeo nos hodie possimus: reciso enim Cap. VIIIuo integro Apostolum prima haec Cap. IXni commata, quippe quae summam argumenti Cap. VIIIui contineant, cum nostro v. 6to, qui in priori editione *primus*, vt ita dicam, fuisset h.e. cum C.VIII. nostro proxime cohaesisset, hac posteriore editione ita coniunxisse, vt *hic* vi tantum ab *illis* hodie diuelli possit, atque aegre admodum cum vltimo C.VIIIui segmento, quocum tamen ante secundas Apostoli curas ipsa verborum forma arte cohaeserit, coniungi. Qua igitur vtriusque harum litterarum editionis dissimilitudine a Corinthiis obseruata, *vel* quinque haec priora, quae nunc habemus, C. IXni commata in exemplis ex *prima* epistolae editione descriptis ad marginem primum adscripta, dein autem in textum ipsum illata fuisse; *vel* Cap. VIIIuum integrum in exemplis ex *altera* editione descriptis, addita quadam nota historica dein perdita, insertum, ne quidquam, quod e calamo Pauli profluxerit, periret: sicque textum quem in nostris exemplis legimus, existisse, *cohaerente* quidem *commate* 5to et 6to Cap. IXni, vtroque vero *capite ipso* VIIIuo et IXno *non itidem*. —

Euanescerent quidem, haud nego, omnes difficultates §.I. recensitae, citiusque multo ac vlla praemissarum hypothesium, admissa

B

hac

hac fabula, modo vera sit. — Sed mirum
 profecto esset, in tanta monumentorum vetu-
 stissimorum, quae tot genuinas lectiones nobis
 seruarunt, copia nullum superesse vestigium
 vel omissi Cap. VIIIui, vel deficientium quinque
 priorum commatum Cap. IXni, vel primiti-
 vae saltem formae v. 6ti Cap. IXni, qui, vti
 nunc est, nullo modo cum vltimo commate
 Cap. VIIIui, optime vero cum proxime prae-
 cedente v. 5to eiusdem Cap. IXni cohaeret.
 Sed quid in dubitatione hac haereamus?
 Falsa omnino est, si quid iudico, illa non-
 nullorum opinio, qua editio *Αποστολῶν* a Paulo
 ipso procurata censetur. Etenim huius rei,
 quae notatu dignissima fuisset, nullus sane
 scriptor antiquus mentionem facit, ne in-
 tuenda quidem librorum quorundam N. T.
αὐθεντικῶν: nullibi *Tertullianus aduersus Marcio-*
nem prouocat ad hanc collectionem a Paulo
 ipso factam, qua tamen quaeuis dubia Mar-
 cionis aduersus epistolas ad Timotheum et
 Titum facile dilui potuissent; neque lis illa
 de authenticia epistolae ad Hebraeos potuisset
 excitari, si Paullus epistolas suas collegisset
 atque edidisset ipse. Adfuisse vero iam sub
 finem sec. I. *τον Αποστολικον* ab ipsis apostolis
 collectum iure nostro negamus: si enim ad-
 fuisset, intelligi sane non posset, cur *Iustini*
Martyris tempore *σὺν ἀπομνημονευματι τῶν ἀπο-*
στολῶν s. *Euangelia* in publicis Christianorum
 conuentibus praelécta fuerint, nec illa etiam
 col-

collectio *epistolarum* apostolicarum, cum tamen a Paulo ipso ex illa hypothese dudum publici iuris facta fuisset. *Particulares* quidam *collectiones epistolarum* apud priuatos tum temporis iam extitisse *non negamus*; hae vero hic in censum non veniunt, ubi de illa modo collectione epistolarum a Paulo ipso adornata quaeritur. Ex his igitur colligimus, Versionem Italam atque Syriacam, quarum aetatem ad finem Sec. I. *vulgo* referre solent, cum vtraque *του Αποστολου* contineat, ante exitum Sec. II. factas non esse: tum demum, cum numerus graece loquentium decreuerat, versione librorum sacrorum indigebant Christiani; non vero eo iam tempore, quo *plerique* graece sciebant *b*). Nec cum b. SCHMIDIO (*histor. Canon. p. 720*) ex II Petr. III, 15. 16. concludere licet, integrum codicem *omnium* epistolarum Paullinarum a Petro iam fuisse vsurpatum: *singulas* modo epistolas Paulli hic illic in itinere ille legisse, et hoc quidem loco ad *certas* (*εν πασαις ΤΑΙΣ επιστολαις*) epistolas ad Profelytos per Asiam dispersos datas respicere videtur; (cogitasse enim eum de epist. ad Hebraeos vel ad Thessalonicenses mihi persuadere non possum,) neque in *omnibus* epistolis suis Paullum

B 2

ea,

b) Prolixius haec et docte, vt solet, exposuit S. V. GRIESBACH in *Curar. in histor. text. graec. epistolar. Paullinar. Spec. I. Sect. II. §. 11. 12. inprimis et alibi. —*

ea, de quibus Petrus suos admonet, exposuisse res ipsa docet. Certum igitur mihi videtur, eas ex epistolis Paullinis nondum deperditis, quae ad religionem vel ecclesiam Christianam potissimum pertinerent, post obitum Apostoli demum a Graeco quodam collectas, sicque illam ipsam epistolarum Paullinarum collectionem, quam hodie habemus, ante exitum Sec. II. euulgatam fuisse. — Commata denique quinque priora Cap. IXni epitome C. VIIIui modo *videntur*, sed *vere non sunt*; id quod ex nexu utriusque capituli §o sequenti curatius euoluendo adparebit luculentius. Quin variae Cap. IXni partes, nisi Cap. VIIIuum legendo praemittatur, obscuritate aliqua laborent; veluti illa mentio των αδελφων v. 3. referenda ad Titum (C. VIII, 16.) duosque illos αδελφους (v. 18. et 22.) Titi comites: et omne omnino argumentum C. IX. facilius multo intelligi, eiusque lectionem minus impediri, si C. VIIIuum ante legerimus, suo quemque sensu edoceri posse existimo. Paullus igitur, si pressisset C. VIIIuum prioribus his quinque Cap. IXni commatibus, obscuritatem sane haud leuem hac sua brevitate in Cap. IXnum intulisset. Quibus omnibus rite expensis illa hypothesis vel specie adeo carere intelligitur, qua commendare sese posset. — Sufficiant vero haec ad obseruandum, quorsum ingenii luxuria nos abducere possit, nisi id continuo sectemur, quod in qua-

quaque re verum certumque sit: neque in his opinionibus iudicandis tamdiu haesissimus, cum res ipsa, nulla prorsus admessa hypothese, clare fatis nobis luceat, nisi et aequitas erga viros graues et doctos, et nostri temporis ingenium curatiorem hanc et plenioris disquisitionem postulare videretur.

§. V.

Verus nexus C. VIIIui et IXni demonstratur.

Ab erronea igitur, ingeniosa licet, opinionum subtilitate ad natiuam ac simplicem veritatem textus nunc transeamus. Videtur autem, meo quidem sensu, Cap. VIIIuum et IXnum nexu cohaerere hoc: Apostolus ad leuandam Palaestinsium Christianorum miseriam Corinthiorum animos commoturus pro singulari, qua gaudebat, persuadendi vi efficere id studuit, non tantum, (animo quippe Corinthiorum suorum, quos rerum abundantia affluere nouerat, honoris cupidissimo fretus,) proposito Macedonum exemplo, qui, quamuis magna rerum angustia conflictabantur ipsi, largas tamen symbolas coegerant; sed describendo etiam liberalitatem erga alios tamquam rem religiosam, atque officium a quouis Christiano *pro viribus* praestandum, eamque egregio Seruatoris nostri ipsius exemplo illustrando. — Haec agit Apostolus versibus *quindecim* C. VIIIui prioribus.

B 3

At